

Na jakiej podstawie ustalić liczbę godzin zajęć rewalidacyjnych w przedszkolu?

Przepisy prawa oświatowego nie określają wprost liczby obowiązkowych godzin zajęć rewalidacyjnych organizowanych dla dzieci niepełnosprawnych w przedszkolu (w przeciwieństwie do takich zajęć organizowanych w szkole). Decyzja w tym zakresie należy do decyzji dyrektora przedszkola, który wraz z Zespołem nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z dzieckiem niepełnosprawnym (odpowiedzialnym też za opracowanie IPET-u dla dziecka posiadającego orzeczenie oraz wskazań do prowadzenia zajęć rewalidacyjnych) określa liczbę godzin zajęć rewalidacyjnych oraz ich formę.

Dyrektor, podejmując decyzję w kwestii przydziału godzin zajęć rewalidacyjnych, powinien wziąć pod uwagę przede wszystkim:

- zalecenia z orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dziecka oraz
- wielospecjalistyczną ocenę poziomu funkcjonowania ucznia dokonywaną przez Zespół nauczycieli i specjalistów pracujących z dzieckiem.

Uwaga!

Podstawę prawną organizacji zajęć rewalidacyjnych dla dzieci uczęszczających do przedszkola stanowią zapisy § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli.

Czas trwania zajęć rewalidacyjnych w przedszkolu zależy od wieku dzieci i ich możliwości psychofizycznych. Zgodnie z zapisami rozporządzenia MEN w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli czas prowadzonych w przedszkolu zajęć trwania zajęć rewalidacyjnych w przedszkolu powinien wynosić:

- około 15 minut – z dziećmi w wieku 3-4 lat,
- około 30 minut – z dziećmi w wieku 5-6 lat

Podstawę prawną organizacji zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych w szkole stanowi natomiast rozporządzenie MEN w sprawie ramowych planów nauczania. Z treści wymienionego rozporządzenia wynika, że minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych w oddziale ogólnodostępnym i integracyjnym wynosi po 2 godziny na ucznia, a w oddziale specjalnym – po 8, 10 lub 12 godzin na oddział, w zależności od typu szkoły. W szkole ogólnodostępnej lub integracyjnej czas trwania zajęć rewalidacyjnych tygodniowo wynosi od 15 do 60 minut.

Uwaga!

W ślad za wskazaną w szkole liczbą godzin zajęć rewalidacyjnych w szkole, dziecko w przedszkolu również może otrzymać 2h zajęć tygodniowo.

W jaki sposób organizować zajęcia rewalidacyjne?

Przepisy prawa oświatowego nie wskazują w jaki sposób organizować zajęcia rewalidacyjnych w przedszkolu. Wskazania w tej kwestii powinny być zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego. Zajęcia mogą być prowadzone indywidualne lub zespołowo – jednak i tu przepisy nie

wskazują jaka jest możliwa liczba uczestników takich zajęć. W tym przypadku również powinno to wynikać z potrzeb i możliwości uczestników zajęć.

Sposób organizacji zajęć rewalidacyjnych zależy zatem od potrzeb i oczekiwań dzieci. Ze względu na charakter terapeutyczny, usprawniający i korekcyjny takich zajęć należy je organizować w sposób umożliwiający osiągnięcie założonych celów w odniesieniu do każdego niepełnosprawnego dziecka.

Celem procesu edukacyjnego zajęć rewalidacyjnych powinno być np.:

- kształtowanie umiejętności związanych z mową i umiejętnością komunikowania się,
- rozwijanie percepcji wzrokowej i słuchowej, koordynacji wzrokowo-ruchowej i wzrokowo-słuchowo-ruchowej, sprawności psychofizycznej, zainteresowań, orientacji przestrzennej oraz samodzielnego i bezpiecznego poruszania się w tym także środkami transportu,
- wspomaganie i wspieranie dziecka w nabywaniu umiejętności czytania, pisania, liczenia,
- wspomaganie w nabywaniu samodzielności osobistej i społecznej oraz przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach nowych i trudnych,
- kształtowanie umiejętności samodzielnego organizowania czasu, wypoczynku, a także asertywności,
- wzmacnianie kondycji fizycznej.

Katalog zajęć rewalidacyjnych nie ma zamkniętego charakteru. Sposób ich realizacji powinien przede wszystkim uwzględniać przede wszystkim indywidualizację pracy z każdym dzieckiem w zakresie metod pracy, czynności i charakteru podejmowanych aktywności. Planując do realizacji zadania dla dziecka w ramach zajęć rewalidacyjnych należy:

- dostosować je do indywidualnych możliwości rozwojowych,
- proponować przechodzenie od zadań łatwiejszych do trudniejszych, od prostych do bardziej złożonych,
- zapewnić warunki do utrwalania prawidłowych umiejętności, do likwidowania niekorzystnych nawyków,
- dostosować czas trwania poszczególnych ćwiczeń do wydolności dziecka,
- mobilizować do wykonywania zadań poprzez stosowanie różnorodnych form ćwiczeń,
- zapewnić warunki poprawnego ich wykonywania.

Warto tu podkreślić, że treści kształcenia zajęć rewalidacyjnych nie wynikają z zapisów podstawy programowej. Treści te wynikają z indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego opracowanego dla dziecka przez Zespół nauczycieli i specjalistów, a w przypadku zajęć grupowych – program pracy grupy (opracowany przez nauczyciela realizującego zajęcia z zakresu rewalidacji). Nie jest zatem możliwe zaplanowanie i zorganizowanie jednego i uniwersalnego rodzaju zajęć rewalidacyjnych, które stosowne byłyby do każdego dziecka z niepełnosprawnością, bowiem każde dziecko stanowi odrębną indywidualność.

Uwaga!

Rewalidacja może mieć formę treningu umiejętności społecznych (TUS).

Opracowanie: Elżbieta Bukowiecka-Górny